

İnsan Yetiştirme Sanatı, Yazar: Recep Eryılmaz, (Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık, 2023, 1. Baskı, 168 Sayfa)

The Art of Raising People, Author: Recep Eryılmaz, (Ankara: Nobel Academic Publishing, 2023, 1st Edition, 168 Page)

Mine TAŞDEMİR KULUÇ

(Sorumlu Yazar | Corresponding Author)

Doktora Öğrencisi, Marmara Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Din Eğitimi Anabilim Dalı
PhD Student, Marmara University, Faculty of Divinity, Department of Religious Education
İstanbul / Türkiye

mine_tsdmr@hotmail.com | <https://orcid.org/0000-0001-9296-885X> | <https://ror.org/02kswqa67>

Makale Bilgisi

Makale Türü : Kitap Değerlendirmesi
Geliş Tarihi : 13/07/2024
Kabul Tarihi : 28/08/2024
Yayın Tarihi : 30/09/2024

Article Information

Article Type : Book Review
Received : 13/07/2024
Accepted : 28/08/2024
Published : 30/09/2024

Atıf

Taşdemir Kuluç, Mine. “İnsan Yetiştirme Sanatı, Yazar: Recep Eryılmaz, (Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık, 2023, 1. Baskı, 157 Sayfa)”. *Ordu İlahiyat* 3 (Eylül 2024), 70-74.

Citation

Taşdemir Kuluç, Mine. “The Art of Raising People, Author: Recep Eryılmaz, (Ankara: Nobel Academic Publication, 2023, 1. Edition, 157 Page)”. *Ordu Divinity* 3 (September 2024), 70-74.

İntihal | Plagiarism

Bu makalede intihal taraması yapılmış ve intihal içermediği teyit edilmiştir. [İntihal.net](https://www.intihal.net) - [Turnitin](https://www.turnitin.com)

This article has been scanned for plagiarism and it has been confirmed that it does not contain plagiarism. [İntihal.net](https://www.intihal.net) - [Turnitin](https://www.turnitin.com)

Etik Beyan | Ethical Statement

Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur. [Mine TAŞDEMİR KULUÇ](https://www.mine-tasdemir-kuluc.com)

It is declared that scientific and ethical principles were complied with during the preparation of this study and all the studies used are cited in the bibliography. [Mine TASDEMİR KULUÇ](https://www.mine-tasdemir-kuluc.com)

Hakem Sayısı | Referees

İki Dış Hakem | Two External Referees

Değerlendirme | Review

Çift Kör Hakemlik | Double Blind Referee

Etik Bildirim | Complaints

orduilahiyatdergisi@odu.edu.tr

Telif Hakkı & Lisans | Copyright & License

Yazarlar dergide yayınlanan çalışmalarının telif hakkına sahiptirler ve çalışmaları [CC BY-NC 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) lisansı altında yayımlanmaktadır.

The authors own the copyright of their work published in the journal and their work is published under the [CC BY-NC 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) license.

Öne Çıkanlar

- Bu çalışmada, öğrencilerin öğrendiği bilgileri nasıl davranışa dönüştürülebileceği sorusuna cevap aranmıştır.
- Bu çalışmada din derslerinde öğretmenlerin karşılaştığı zorluklara değinilmiştir.
- Bu çalışmada, insanın inanma ihtiyacı doğru din eğitimiyle karşılanarak kendini anlamasına yardımcı oluşu vurgulanmaktadır.
- Bu çalışmada insan, fitrat, din, kültür, ahlak ve eğitim-öğretim adındaki altı temel kavramı değerlendirmiştir.
- Bu çalışmada, din eğitiminin öğrenci merkezli olması gerektiğini, dikte edici ya da baskıcı yöntemlerden kaçınılması gerektiği ifade edilmiştir.

Highlights

- In this study, an answer to the question of how students can transform the knowledge they learn into behavior was sought.
- In this study, the difficulties encountered by teachers in religion classes are mentioned.
- In this study, it is emphasized that the human need to believe is met by correct religious education and that it helps to understand oneself.
- In this study, he evaluated six basic concepts: human, nature, religion, culture, morality and education.
- In this study, it was stated that religious education should be student-centred and dictating or oppressive methods should be avoided.

The Art of Raising People, Author: Recep Eryılmaz, (Ankara: Nobel Academic Publishing, 2023, 1st Edition, 168 Page)

Abstract

The book titled “The Art of Raising People” was written by Recep Eryılmaz and focuses on facilitating the process of transforming learned information into behavior. The book consists of four parts: In the first part, concepts such as human being, nature, religion, culture, morality and education are discussed. It has been stated that people's spiritual aspect and sense of faith should be properly nurtured through education. Additionally, the impact of culture and morality on society is emphasized. In the second part, the importance of religious education and how it should be done are emphasized. The author states that religious education should support student's freedom of belief. He also stated that religious education should be free from pressure and student-oriented. In the third section, the results of a research conducted on the status of Religious Culture and Moral Knowledge courses in secondary education and the impact of these courses are shared. The impact of the courses, teacher-student relations and course materials were evaluated through surveys conducted among students and teachers. In the last section, the difficulties and expectations faced by RCE teachers are discussed, offering suggestions for their professional development and teaching methods. The author also emphasizes how religious education can be made more effectively. In general, “The Art of Raising People” emphasizes the role of education in human spiritual and moral development and aims to guide educators.

Keywords: Religious Education, Education, Teacher, Religious Culture, Moral Knowledge.

İnsan Yetiştirme Sanatı, Yazar: Recep Eryılmaz, (Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık, 2023, 1. Baskı, 168 Sayfa)

Öz

“İnsan Yetiştirme Sanatı” isimli kitap, Recep Eryılmaz tarafından yazılmış olup, öğrenilen bilgilerin davranışa dönüştürülmesi sürecini kolaylaştırmaya odaklanmaktadır. Kitap, dört bölümden oluşmaktadır: Birinci bölümde, insan, fitrat, din, kültür, ahlâk ve eğitim-öğretim gibi kavramlar ele alınmıştır. İnsanın manevi yönünün ve inanç duygusunun eğitim yoluyla doğru bir şekilde beslenmesi gerektiği ifade edilmiştir. Ayrıca, kültür ve ahlâkın toplum üzerindeki etkisi vurgulanmıştır. İkinci bölümde, din eğitiminin önemi ve nasıl yapılması gerektiği üzerinde durulmuştur. Yazar tarafından din eğitiminin öğrencinin inanç özgürlüğünü destekleyici bir şekilde yapılması gerektiğini belirtilmiştir. Ayrıca, din öğretiminin baskıdan uzak ve öğrenci odaklı olması gerektiği dile getirmiştir. Üçüncü bölümde, ortaöğretimde Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi (DKAB) derslerinin durumu ve bu derslerin etkisi üzerine yapılan araştırmanın sonuçları paylaşılmıştır. Öğrenciler ve öğretmenler arasında yapılan anketlerle derslerin etkisi, öğretmen-öğrenci ilişkileri ve ders materyalleri değerlendirilmiştir. Son bölümde, DKAB öğretmenlerinin karşılaştıkları zorluklar ve beklentiler ele alınmıştır. Son olarak, öğretmenlerin meslekî gelişimi ve ders yöntemleri hakkında öneriler sunulmuş, din eğitiminin nasıl daha etkili hale getirilebileceği üzerinde durulmuştur. Kitap genel olarak, eğitimin, insanın manevi ve ahlâki gelişimindeki rolünü vurgulamakta ve eğitimcilere yol gösterici olmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Din Eğitimi, Eğitim, Öğretmen, Din Kültürü, Ahlâk Bilgisi.

Eryılmaz, Recep. İnsan Yetiştirme Sanatı, Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık, 2023, 1. Baskı, 168 Sayfa, ISBN: 9786253986223

İnsan Yetiştirme Sanatı Recep Eryılmaz tarafından kaleme alınmış olup toplam dört bölümden oluşmaktadır. Yazar, kitabın ön sözünde bu kitabı yazma amacının, “öğrenilenlerin davranışa dönüştürülmesinin nasıl kolaylaştırılabileceği sorusuna cevaplar aramak” olduğunu ifade etmiştir. Uzun yıllar öğretmenlik yapan Eryılmaz, insanın akıl ve gönül birlikteliğiyle terbiye edilmesi gerektiğini söylemiş ve eserini bu görüşünü merkeze alarak inşa etmiştir.

Kitabın iki sayfalık ön sözünü, “içindekiler” ve “giriş” sayfaları takip etmektedir. Yazar, giriş sayfasında, doğru din eğitimi ve öğretiminin niye gerekli ve önemli olduğu üzerinde durarak; doğru yapılan bir dinî eğitimin, insanın inanma ihtiyacını karşılayarak, kendi varlığının farkına varması noktasında önemli olduğunun altını çizmiştir.

Çalışma, dört bölümden oluşmaktadır. Bölüm başlıkları sırasıyla şöyledir: “Temel Kavramları”, “Din Eğitim-Öğretimi”, “Orta Öğretimde DKAB Derslerinin Durumuyla İlgili Araştırma Sonuçları”, “DKAB Öğretmenlerinin Sorunları ve Beklentileri”. Eser, “Sonuç ve Öneriler” ve “Kaynaklar” başlıkları ile son bulmaktadır.

Birinci bölümde ele alınan kavramların, hangi sebeple seçildiği yazar tarafından açıklanmasa da DKAB dersleri ile ilgili temel kavramlar olduğu düşünülmektedir. Bölümün başlığı ya eksik ya da yanlış yazılmış olduğu izlenimi uyandırmaktadır. Zira “Temel Kavramları” başlığı tek başına okunduğunda okuyucunun zihninde net bir ifade oluşmamaktadır. Burada toplam altı kavrama yer verilmiştir. Söz konusu kavramlar; insan, fitrat, din, kültür, ahlâk ve eğitim-öğretimdir. Eryılmaz, insan kavramını açıklarken inanç duygusunun her insanda doğuştan var olduğunu söyleyerek onda var olan mâneviyat duygusunun hiçbir zaman yok olmayacağını ifade etmiştir. Ancak o, mâneviyat duygusunun doyurulmamasının söz konusu olabileceğini söyleyerek eğitim ve öğretimden beklenenin tam da bu eksik ve yanlış doyurulmaları önlemek olduğunu vurgulamıştır.

Yine burada eleştirel düşünmenin önemine değinen Eryılmaz, herkesin özgürce kendi akıl sağlığının ve tercihlerinin sahibi olabildiğini dile getirmiştir. Fıtrat kavramının altında bu sözcüğün sözlük ve terim anlamlarını veren yazar, daha sonra bu kavramla ilgili ayetlerden deliller sunarak; çeşitli âlimlerin fitratla ilgili görüşlerine yer vermiştir. Anlattığı bir hikayeye terbiye-fitrat ilişkisine değinen yazar, terbiyenin önemli olduğunu ancak terbiyenin fitratı tamamen değiştirmeye vâkıf olamayacağını söylemiştir. Yazar, Yüce Allah’ın ve Hz. Peygamber’in fitratla ilgili sözlerinden hareketle, her bireyin Allah’a bağlanmaya ve ona ibadet etmeye doğuştan meyilli olduğu fikrini savunmakla beraber fitratın Allah’a iman etmek için yeterli olmadığını söylemiş ve insanın içinde yaşadığı çevrenin etkisine dikkat çekmiştir. “Din” kavramının altında bir dine mensup olma ihtiyacından bahseden yazar, Kur’ân’da din kelimesinin kaç kez zikredildiğine, bu kelimenin Kur’ân’da hangi anlamlarda kullanıldığına dair bilgiler veren Eryılmaz, ilerleyen satırlarda Batılı ilim insanlarının din tanımlarına yer vermiş; din, toplum ve kültür ilişkisine değinmiştir. Ona göre bu üçü ayrılmaz üç sacayağı gibidir. Kültürün şekillenmesinde dinin büyük bir role sahip olması sebebiyle, her toplumun dini anlaması ve yorumlaması birbirinden farklıdır. “Kültür” başlığı altında bu kavramın etimolojisine değinen yazar daha sonra “kültür” ve “medeniyet” kavramları arasındaki ilişkiye dikkat çekmiştir. Kültürün maddî ve manevî olarak iki çeşidi olduğunu söyleyen yazar, bir milletin temel kaynağının millî kültür olduğunu hatırlatarak, millî kültürü öğrenmede en önemli etkenin aile olduğunu vurgulamıştır. “Ahlâk” başlığında, ahlâk kelimesinin sözlük ve terim anlamlarını verdikten sonra ardından ahlâkın bir insan için niçin gerekli ve önemli olduğunu anlatmıştır. İslâm’ın ahlâk anlayışının dinî ilke ve kurallara dayandığını ifade eden Eryılmaz, temelini Kur’ân’dan alan İslam ahlâkının yetişmekte olan nesle aktarılması için eğitim ve öğretime ihtiyaç duyulduğunu dile getirmiştir. “Eğitim-Öğretim” başlığı altındaysa eğitim ve öğretim kelimelerinin ilişkisine değinmiştir. Eğitim ve öğretimi yetişkin neslin bir plan ve gayeye göre bilgi ve tecrübelerini genç nesle aktarması olarak tanımlayan yazar; eğitimi (terbiyeyi) kısaca; iyileştirmenin, yetiştirmenin, olgunlaştırmanın, güzel ahlâk sahibi olmanın, fazilete erme ve erdirme faaliyetinin ortak adı olarak ifade etmiştir.

Kitabın ikinci bölümünün başlığı yukarıda da zikredildiği üzere “Din Eğitim-Öğretimi”dir. Birinci bölümün isimlendirilmesinde dikkat çeken husus bu bölüm başlığında da dikkat çekmektedir. Burada ya başlık sehven eksik yazılmıştır ya da yanlış yazılmıştır. Doğrusunun, “Din Eğitimi ve Öğretimi” olduğu düşünülmektedir. İkinci bölümün ilk sayfalarında din eğitimi ve öğretiminin gerekliliği, nasıl yapılması gerektiği ve yine nasıl yapılmaması gerektiği üzerinde duran Eryılmaz, din eğitiminin din ve vicdan özgürlüğü bağlamında ele alınmasının önemine değinerek, hangi toplumda olursa olsun dinin bir ihtiyaç olduğunu ve eğitiminin yapılması gerektiğini söylemiştir.

O, öğretmen merkezli eğitimden öğrenci merkezli eğitime geçişin olduğu günümüzde, din eğitiminin de bu gelişmeler ışığında şekillenmesi gerektiğini ifade ederek din öğretiminin

dikteyle, psikolojik bir baskıyla yapılacak yöntemlerden arınmış olması gerektiğinin altını çizmiştir. Yazar din öğretimi yapanın işi tüm öğrencileri kayıtsız şartsız mümin ve Müslüman yapmak değil, mümin ve Müslümanın vasıflarını Kur’ân ve hadisler ışığında en yalın ve anlaşılır şekilde ortaya koymak olduğunu söylemiştir.

Eryılmaz, Hz. Peygamberin önemli isimleri ve olayları anlatmanın öğrenciler üzerindeki olumlu etkilerinden bahsetmiş ardından da din bilginlerinin biyografileri verilirken, onların birer tabu olarak gösterilmesinden, ilahlaştırılmasından kaçınılması gerektiğini hatırlatmıştır. Yazar, ikinci bölüm boyunca din eğitimi ve öğretiminin öneminden bahsetmiş, Kur’ân’ın ifadelerine göre din eğitimi-öğretiminin başlıca özelliklerine yer vermiştir. Bunlardan başlıcaları şunlardır: Din eğitimi, insanın yeteneklerini geliştirir, din eğitimi sürekli, din eğitimi ibadet makamındadır, din eğitiminde güzel örnek çok önemlidir... Eryılmaz, burada din eğitiminin amaçları hakkında bilgiler sunduktan sonra Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi Öğretiminin özel amaçlarını ele almıştır. Bu amaçları 11 madde ile sıralayan yazar, sonrasında DKAB dersi hakkındaki görüşlerini yazmıştır. Okullarda etkili bir din öğretimi verilmesinin gerekliliğini ifade eden Eryılmaz, ardından DKAB dersi öğretim programıyla ilgili bilgilere yer vermiştir. Yine bu bölümde “Programın yapısı”, “Öğrenme Alanları”, “Öğrenme-Öğretme Süreci” ve “Din Öğretiminde Kullanılan Stratejiler” alt başlıklarıyla programa dair açıklamalarda bulunarak eğitimcilerle birtakım öneriler sunmuştur.

Üçüncü bölümün ismi “Orta Öğretimde DKAB Derslerinin Durumuyla İlgili Araştırma Sonuçları”dır. Araştırmanın amacının, ortaöğretimde din eğitim ve öğretimi alanındaki çalışma ve gelişmelere katkıda bulunmak olduğunu ifade eden Eryılmaz, burada hem öğrencilerle hem de öğretmenlerle yaptığı nicel araştırmanın analizlerini yapmıştır. Öğrenciler ve öğretmenler için ayrı anket formu uygulayan yazar, anketlerin ilk bölümünde demografik bilgilerle ilgili ikinci bölümünde ise DKAB dersleriyle ilgili görüşlerin belirtileceği sorulara yer verdiğini söylemiştir. Ankete katılan toplam öğrenci sayısı 505’tir. Bu çalışmada öğrencilere, ailelerinin DKAB dersine dair tutumları, öğrencilerin bu derse isteyerek katılıp katılmadıkları, DKAB derslerinin eğitim ortamı ve uygulamasıyla ilgili öğrencilerin görüşleri, öğretmen-öğrenci ilişkilerindeki memnuniyet durumu, öğretmenlerin öğrencilerine açılabilirlik durumu, öğrencileri en çok üzen öğretmen davranışları, DKAB öğretmenin görüşüne güven, öğretmenlerin öğrencilerinin soru sormalarına fırsat tanımaları, öğrencilerin ders metotlarından memnuniyeti, öğrencilerin ders kitapları hakkındaki görüşleri, DKAB derslerinin öğrenci üzerinde bıraktığı etki, öğrencilerin DKAB ders saatleriyle ilgili görüşleri, öğrencilerin DKAB derslerinin ölçme ve değerlendirilmesi gibi çeşitli konulara dair görüşleriyle ilgili sorular yöneltilmiştir. Eryılmaz, araştırma sonuçlarını paylaştıktan sonra değerlendirmelerini yapmış, sonrasında eğitimcilerle yönelik tavsiyelerde bulunmuştur. Bu tavsiyelerin özellikle meslekte ilk yılları olan eğitimciler için kapı aralayıcı, ufuk açıcı, yol gösterici olduğu düşünülmektedir.

Dördüncü bölüm ismi “DKAB Öğretmenlerinin Sorunları ve Beklentileri” ismini taşımaktadır. Burada öğretmenin ve öğretmenliğin önemi vurgulandıktan sonra öğretmenlerin anket sorularına verdiği cevaplar üzerinde durulmuştur. Eryılmaz, bu bölümde toplam 9 soruya yer vermiştir. Bu sorularda ele alınan konular şunlardır: Öğretmenlerin meslekî biçimlenmesi, öğretmenlerin kendilerini güncelleme durumu, öğretmenlerin genel ders metodu, meslekî ve sosyal faaliyetler, meslektaşlar arası ilişki, öğretmenlere göre başarılı bir öğretmenin özellikleri, öğretmenlerin DKAB ders kitaplarıyla ilgili görüşleri, rehberlik ve disiplinle ilgili tutumlar, öğretmenlerin öğrencilerin sorunlarına yaklaşım durumları, öğretmenlerin öğrencilere hitap şekli.

Anket verilerini paylaştıktan sonra değerlendirmelerde bulunan yazar, bu bölümde öğretmenliğin çok önemli bir meslek olduğunun altını çizerek bu mesleği icra edenlere ve etmeyi düşünenlere pek çok tavsiyede bulunmuştur. Bu tavsiyeleri maddeler yoluyla sıralamak yerine her biriyle ilgili gerek ayet ve hadislerden gerekse şiirlerden, dinlediği eğitimcilerden alıntılar yaparak adeta muhatabıyla karşılıklı sohbet ediyormuş izlenimi vermiştir. Bu yönüyle çalışma, akademik bir çalışmanın ürünü olsa da dil ve üslup bakımından hem akademisyenlere hem de diğer eğitimcilerle hitap etmektedir.

Kaynakçada eğitimle ilgili klasik ve yeni eserlere hemen hemen aynı oranda yer verilmiş olması; çalışmanın fikirler ve görüşler bakımından zengin bir muhtevaya sahip olduğunu düşündürmektedir.

Bu eserin başta eğitim alanında çalışmalar yürüten akademisyenler olmak üzere, öğretmenlere, öğretmen adaylarına ve işi “eğitim” olan herkese fayda sağlayacağını söylemek mümkündür.

*****

Katkı Oranı

1. Yazar: %100

Çıkar Çatışması

Çıkar çatışması beyan edilmemiştir.

Etik Kurul İzni

Gerek olmadığı beyan edilmiştir.

Destek-Finansman

Bu araştırmayı desteklemek için dış fon kullanılmamıştır.

Teşekkür

Beyan edilmemiştir.

Contribution Rate

1st Author: 100%

Conflicts of Interest

No conflict of interest declared.

Ethics Committee Permission

It has been declared unnecessary.

Grant Support

No external funding was used to support this research.

Acknowledgements

Not declared.

*****